

KONTRASTY SOUČASNÉ ARCHITEKTURY - DÁMSKÁ KOLEKCE ODĚVŮ

Bakalářská práce

Studijní program: B3107 – Textil
Studijní obor: 3107R006 – Textilní a oděvní návrhářství
Autor práce: **Zulfiya Shaykhutdinova**
Vedoucí práce: doc. ak. mal. Emilie Frydecká

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Zulfiya Shaykhutdinova**
Osobní číslo: **T12000103**
Studijní program: **B3107 Textil**
Studijní obor: **Textilní a oděvní návrhářství**
Název tématu: **Kontrasty současné architektury - dámská kolekce oděvů**
Zadávající katedra: **Katedra designu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

- 1) Průzkum inspiračního materiálu, hledání souvislostí mezi zdrojem inspirace a příbuznými tématy.
- 2) Sbíráání materiálu o módních trendech.
- 3) Vyběr motivu, siluety, struktury a gramáže látek kolekce.
- 4) Zvolení barevné kombinace.
- 5) Proces tvorby návrhu. Vypracování modních skic. Přizpůsobení estetiky kolekce dnešní klientele.
- 6) Návrh skladby látek, experimentování s proporcí, konstrukcí a modelováním oděvů.
- 7) Realizace oděvní kolekce.
- 8) Fotodokumentace.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 25

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

SORGER,R., UDALLE,J.: The fundametalns of fashion design, Ava publishing SA, Singapore 2006, ISBN 2-940373-39-6

ARNOLD,J.: Patterns of fashion: The cut and construction of clothes for men and women c 1560-1620, Drama publishes, London 1985, ISBN 0-890676-083-9

ARNOLD,J.: Patterns of fashion 1: Englishwomen's dresses and their construction c 1660-1860, Drama publishes, London 1977, ISBN 978-0-896-76026-4

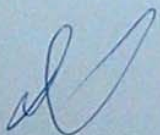
ARNOLD,J.: Patterns of fashion 2: Englishwomen's dresses and their construction c 1860-1940, Drama publishes, London 1977, ISBN 938-0-826-76065-7

FRAMPTON,K.: Moderní architektura: Kritické dejiny, Academia, 2004, ISBN 345-0-126-37665-9

Vedoucí bakalářské práce: doc. ak. mal. Emilie Frydecká
Katedra designu

Datum zadání bakalářské práce: 6. října 2014

Termín odevzdání bakalářské práce: 14. května 2015

Ing. Jana Drašarová, Ph.D.
děkanka

Ing. Renata Štorová, CSc.
vedoucí katedry

V Liberci dne 2. března 2015

Poděkování:

Děkuji tímto vedoucí bakalářské práce Doc.ak.mal. Emilii Frydecké za konzultace a připomínky při zpracování práce, za odborné vedení v průběhu tvoření mé bakalářské práce, své rodině za podporu a v neposlední řadě děkuji Ing. Aleně Frydrychové, Renatě Štorové a paní Čutkové za její ochotu a cenné rady při zhotovování mé výsledné kolekce.

Abstrakt

Ve své bakalářské práci se zabývám pojmy „kontrasty“ současné architektury a dynamika struktury a konstrukce oděvu. Teoretickou část jsem logicky rozdělila na dvě části. První se zabývá současnou architekturou, kde popisuji významné architekty, kteří jsou zdrojem mé inspirace pro bakalářskou práci. Další část je pak věnovaná pletení, návrhy skladby textilií, experimentováním s proporcemi, které se uplatňují v módě. Zde zmiňuji významné architekty, jejichž práce souvisí se zadaným tématem. Praktická část obsahuje realizaci vlastní kolekce, kde se snažím naplnit myšlenku o kontrastech ve střídání motivů pleteniny a čistých ploch, práce s proporcemi a strukturou textilií a pleteniny. Bakalářská práce dále uvádí technické kresby a popisy pro lepší orientaci ve výsledné kolekci a popisuje proces navrhování a zpracování pleteniny. Projektová část pak obsahuje fotografie mé bakalářské kolekce, modní skicy a vzory zkoušek pletení.

Klíčová slova:

architektura, konstrukce, pletenina

Abstract

In my bachelor thesis I deal with the concepts of contrasts of modern architecture and dynamics of structures and construction of garment. I logically divided the theoretical part in two sections. The first concerns the modern architecture, where I describe reputed architects, which are the source of my inspiration. Another section is given to the principles of knitting processes, experimenting with proportions which are applied in the fashion. I mention famous architects related to this topic. The practical part includes the realization of my own collection, where I am trying to fulfill the idea of contrasts in construction, proportions and combination of knitting and fabric structures. I attach the technical drawings and descriptions for better orientation in the final collection, and describe colors and choice of materials for each model. The project part contains photographs of my bachelor collection.

Key words:

architecture, construction, knitting

OBSAH

Úvod.....	9
I Rešeršní část.....	10
1. Moderní architektura.....	10
1.1 Historie současné architektury.....	10
1.2 Moderní stavby jako zdroj inspirace.....	13
2.Pletení.....	20
2.1 Obourubní pletenina.....	21
2.2 Druhy obourubních pletacích strojů.....	22
2.3 Vlastnosti pletenin a pleteného zboží.....	24
II Praktická část.....	25
3. Proces tvorby návrhu.....	25
3.1 Průzkum inspiračního materiálu.....	25
3.2 Vyběr motivů a siluety kolekce.....	29
5. Vzorování pletenin.....	30
6. Technický nákres a popis oděvů.....	32
Model 1 - návrh.....	32
Model 2 - návrh.....	34
Model 3 - návrh.....	36
Model 4 - návrh.....	38
Model 5 - návrh.....	40

Závěr.....	42
Seznam Literatury:.....	43
Internetové zdroje:.....	44
Seznam obrázků:.....	45
Přílohy:	
Fotodokumentace.....	46
Práce v elektronické podobě na CD.....	přideščí zadní desky

ÚVOD

V průběhu hledání inspiračních zdrojů pro bakalářskou práci jsem objevila novou fascinující tvorbu architektů, kteří neustále a bez rozmyslů posouvají hranice všeho zavedeného.

Konstrukci oděvní kolekce mé bakalářské práce inspirovaly slavné stavby jako Guggenheimovo muzeum v Bilbao F. Gehry, Židovské muzeum v Berlíně D. Libeskinda, Divadlo opery v Sydney Jorna Utzona, muzeum v New Yorku Franka Lloyd Wrighta. Tyto stavby vyjadřují pohyb, čistou geometričnost formy a radikální nové směry designu. Zvolené projekty zhmotňují vysoce originální názory velkých architektů, které lze doslova i principiálně přenést do módy.

REŠERŠNÍ ČÁST

1. Moderní architektura

1.1 Historie současné architektury

Bezprostředně po válce je moderní architektura v Evropě především nástrojem řešení velmi konkrétních problémů jako je rekonstrukce měst zničených válkou nebo vytváření funkčních a levných bytů pro nové masy pracujících. Ve většině případů se staví moderní budovy lhostejné k prostředí a spíše neosobního charakteru, přesto se objevují také odlišné architektonické tendence, které se snaží nalézt moderní odpovědi v návaznosti na kriticky korigované zkušenosti dvacátých a třicátých let.

Podmínky, které zapříčinily vznik moderní architektury, ztratily na síle a architekti se ocitli v situaci, kdy museli hledat nová řešení, ale zároveň pociťovali důležitost architektonické revoluce dvacátých let.

V druhé polovině 20. století se prosazuje tendence běžně nazývaná „high-tech“, jejíž kořeny tkví v železné architektuře inženýrů 19. století. Současné vysoce technické konstrukce v jistém smyslu vycházejí ze staveb jako Eiffelova věž nebo Křišťálový palác.

Definicí „high-tech“ (zkratka výrazu high-technology) se popisuje takové pojetí architektury, které zakládá vlastní estetiku a vlastní podstatu na někdy až přehnané expresivitě konstrukčních prvků, které přebírá ze světa inženýrství a technologie. Forma je tak určována stavebními součástmi. Tradiční stavební techniky jako cihlové zdivo se opouštějí ve prospěch nových struktur a nových materiálů – oceli, lehkých kovových materiálů, umělé hmoty. [1]

Od konce 60. let 20. století rádooby vtípní architekti – v čele s americkými, ale nikoliv výlučně – začali navrhovat své projekty v eklekticky zkombinovaném stylu. Když ale v 80. letech 20. století zaplavila města od Los Angeles po Šanghaj vlna nudných, směšných budov, začal být nudný i postmodernismus jako takový.

Daleko zajímavější bylo setkání nových forem architektury s projektováním pomocí počítače – CAD systémy. Když byl mladý inženýr Peter Rice požádán, aby umožnil realizaci odvážných, vlny připomínajících střech opery v Sydney, využil logaritmického pravítka a výpočtů a vyplul s architekturou k neprozkoumaným břehům.

V osmdesátých a devadesátých letech v Evropě a Americe se vyvinul architektonický směr „dekonstruktivismus“. Touto definicí se popisuje projektové pojetí, které deformuje euklidovskou geometrii, distancuje se od obvyklých proporčních a stavebních kánonů klasické i moderní architektury a odmítá jakákoli pravidla soudržnosti a přesnosti. Opakujícími se rysy těchto budov jsou obvykle dvojznačnost, nejistota, disharmonie ve vzájemné skladbě tvarů a materiálů a nepravidelnost.

Konvenční rysy architektury se rozkládají a znovu skládají do zdánlivě nesoudržných forem, které často vzdorují zákonům gravitace.

Z architektů je nutné zmínit Franka O. Gehryho, který stojí za řadou staveb, které jsou naprostým ztělesněním principů dekonstruktivismu. Jeho dílem je u nás notoricky známý Tančící dům. Architekt od konce 70. let realizuje první dekonstruktivistické experimenty v Kalifornii na celé řadě budov, v nichž kombinuje neobvyklé materiály ve zdánlivě nestabilních tvarech.

Obr. 1

Tančící dům, Frank O. Gehry, Praha [11]

V dnešní době se často setkávám s názorem, že architektovi stačí mít vize a realizaci za něj udělají jiní. Architekt má obrovskou fantazii a tak umí promítat své nápady do dvojrozměrného i trojrozměrného měřítka. Získává tak větší rozhled. Ale ne vždy ví, co bude fungovat, a co fungovat nebude.

Nové technologie a materiály povzbuzovaly změnu, ale zrovna tak to možná dělaly nové společenské a politické ideály. Moderní architektura dále prorážela své úhledné geometrické břehy, protože ji poháněly nové způsoby myšlení v oblasti umění, teologie, historie a vědomí místa. Soudobí architekti vedli projekty k radikálním novým směrům.

Jedním ze stavebních tipů, do kterého městské instituce i soukromé společnosti v posledních letech nejvíce investovaly, je muzeum. Na jedné straně se muzeum stalo novým městským monumentem, v mnoha případech tvoří jeden z nepostradatelných prvků kvalitativní proměny města, v ostatních případech reprezentuje jeho historii (například Židovské muzeum v Berlíně). Návštěva muzea se neomezuje na pouhou pozornou prohlídku historických nálezů a uměleckých děl, ale stává se také procházkou mikrosvětlem různých aktivit spojených s kulturním rozvojem a zábavou.

1.2 Moderní stavby jako zdroj inspirace

V moderní architektuře se odrážejí stejně jako ve výtvarném umění formy mísící různé původní koncepce. Stejně tak vznikají ve městech nové budovy s ohledem na naši již globalizovanou kulturu. Ve světě architektury je navíc běžné, že návrhy veřejných budov, jež se nakonec dočkají realizace, nejprve projdou ohněm soutěží, z nichž vyjdou jako vítězové mezi stovkami projektů. Tím je do jisté míry zaručena jejich kvalita. [2]

Nové *Guggenheimovo muzeum v Bilbao* má být hnací složkou procesu ekonomického znovuoživení města tím, že bude představovat turistickou atrakci a až tak zajistí nové zdroje pocházející ze zahraničí. Budovu muzea ohromující svou formou, vytváří matematicky složité kombinace pravoúhlých vápencových bloků a křivek potažených titanem. Speciální skleněné obvodové stěny zajišťují průhlednost a osvětlení, ale také chrání exponáty před zářením. Guggenheimovo muzeum je z architektonického hlediska exotickou plastikou zrovna tak jako skvostnou podívanou. Výrazná křivka a složité kombinace se dají aplikovat na konstrukci oděvů a tvarový motiv a tím sjednotit kolekci. Je charakterizován střídáním konkávních a konvexních ploch, jež jsou obloženy kamenem a titanovými deskami, které mění barvu podle intenzity světla a odrážejí se ve vodách řeky Nervión.

Obr. 2

Guggenheimovo muzeum, Bilbao, F. Gehry [12]

Konstrukce budovy ovšem musela být dostatečně pevná. Vzhledem k požadavkům bylo nutné vyloučit beton, takže byl nakonec zvolen lehký ocelový skelet. A protože je Guggenheimovo muzeum samá křivka, zrodil se překvapivý nápad. Projektanti si rychle uvědomili, že by mohli zakřivení stěn využít ke zvýšení jejich nosnosti a k vytvoření otevřených a rozlehlých výstavních prostor. Dokonce požádali Gehryho, jestli by nemohl linie stavby ještě více zdůraznit. Tajemství pevnosti této unikátní budovy vychází z překvapivých vlastností obyčejných vajec. Jejich skořápky jsou docela křehké, ale když je postavíte do správné polohy, vydrží překvapivě vysoký tlak. [4]

Z neobvyklých tvarů však vzešel další problém. Architekti obvykle vytvoří zmenšený model a nakreslí dvojrozměrné plány, podle kterých se staví. Kontury muzea jsou však natolik složité, že by takových nákresů musely být tisíce a tisíce. Gehry proto zvolil grafický počítačový program. Byla to revoluce v architektuře, protože do té doby se trojrozměrné projekční systémy používaly pouze v automobilovém a leteckém průmyslu. Někteří architekti sice pracovali s jednoduchými aplikacemi, ale teprve tady se pokročilé programy staly nezbytnou částí celého projektu. Nejprve však bylo nutné makety přenést do počítače, což znamenalo přesně je změřit. U takto abstraktních tvarů to ale nebylo nic jednoduchého. Tradiční postup, využívající ocelové měřítko a rýsovací stojan, by byl příliš zdlouhavý a nepraktický.

Obr.3

Židovské muzeum, Berlin, D.Libeskind [13]

V případě *Židovského muzea v Berlíně* od Daniela Libeskinda jde více o obsah než o tvar. Silné emoce, silné příběhy a výrazná symbolika stojí za stavbami amerického architekta polského původu Daniela Libeskinda. Architektura musí mít příběh jako každý člověk, tvrdí Libeskind. Architekt používá tvary, které vyvolávají vrušení ne svým vzhledem, ale protože jsou to nositelé významu. Tvar půdorysu zinkem obloženého Židovského muzea připomíná blesk. Muzeum nemá vlastní vchod, nýbrž je zpřístupněno podzemím z vedlejší budovy starého muzea. Vedle hlavní budovy zřídil Libeskind pětibokou Věž holocaustu. Zde, stejně jako v hlavní budově, vytváří ostře řezané osvětlovací výřezy zvláštní nalady, které kolem dokola podporují myšlenku budovy o historicky vzniklém prázdnu, zničené židovské kultuře. Pro Libeskinda mají přitom všechny části jeho díla další významy. Jejich přemístění v půdorysu poukazuje na tyto vztahy, pronikání je slovo, z kterého vzniká jeho syntax. Okna tak představují „skutečné topografické linie, které vzájemně spojují obytné prostory Němců a Židů v bezprostředním okolí místa a vyzařují směrem ven“. K pochopení této architektury se musí návštěvník důsledně a cíleně dopracovat.

Expozice začíná v podzemí, kde návštěvník narazí na tři vzájemně se křížící chodby, které nejsou v jedné rovině. Již to je zvláštní pocit. Jednotlivé chodby se nazývají osa kontinuity, osa exilu a osa holocaustu. [6]

Obr.4

Židovské muzeum, Okna, Berlin, D.Libeskind [14]

Liebeskind se narodil v roce 1946 v Polsku židovským rodičům, kteří přežili holocaust. Většina členů jeho rodiny ale takové štěstí nemělo. Později emigroval do Izraele a pak do USA, kde v roce 1965 získal občanství. Nyní žije v Berlíně. Liebeskind přirovnává tvar budovy, která je zvenku kovová, k rozlomené Davidově hvězdě. Daniel Libeskind přednášel na mnoha univerzitách po celém světě. Je držitelem mnoha ocenění, včetně Hiroshima Art Prize, která je udělována umělcům, jejichž dílo podporuje porozumění a mír mezi národy. Za zmínku také stojí skutečnost, že Libeskind byl prvním architektem, jemuž byla tato cena udělena. Ve výčtu cen připomeňme cenu RIBA, kterou dostal za London Metropolitan University Graduate Centre a Imperial War Museum North (obojí v roce 2004), přičemž na téže ocenění bylo nominováno také Libeskindovo královské muzeum.

Zevněšek budovy muzea je zase obložený zinkovými pláty je přerušován okny zasazenými v neobvyklých úhlech. Ostré a tupé úhly, které efektně lámou světlo, šikmé a svislé stěny vytváří ucelenou designovou stavbu, která má sloužit jako muzeum. [5]

Lionské nádraží Calatrapy ve tvaru obrovitého ptáka pomáhá dopravit pasažéry na lyonské Sain-Exupéryho letiště a zpět. Stavba je vysoce dramatická a byla hrdým projevem přesvědčení francouzských železnic, které se honosily vlaky TGV dosahujícími rychlosti 300 km/h, že cestování moderními vlaky může být daleko elegantnější než létání přeplněnými tryskovými letouny. Calatrava v podstatě totiž vždy tvrdil, že budova má představovat oko a nikoliv ptáka.

Obr. 5

Lionské nádraží, S. Calatrava [15]

Stavba má podobu dvou vysokých betonových oblouků klenoucích se do výšky 120 m, pod nimiž jsou ocelové oblouky, které se k sobě přiklánějí a vytvářejí ostře vyhraněný trn či hřeben. Ten se využívá jako osvětlovací šachta nad 450 metrovým průchodem připomínajícím tunel, jenž tvoří přístup k nástupištím dole. Oblouky se sbíhají k zemi a spojují se v jakýsi špičatý zobák. Na obou stranách oblouků vyčnívají ocelová křídla podepíraná ocelovými vzpěrami. Současně ocelové oblouky stavby mají vytvořit plastický účinek, o němž architekt usiloval. To vše představuje šest set příček ze 120 tun oceli, pouze dvě jsou vertikální! Po stranách jsou pak nástupiště dlouhá 400 metrů, krytá lehkou střechou. Calatravův projekt nádraží dokonale ztělesňuje myšlenku létání a pocitu lehkosti.

Ale protože na nádraží jezdí relativně málo vlaků, vyvolává pocit přílišné prázdnoty – areál působí spíše jako muzeum plně funkční železniční stanice. Na druhé straně je zde nabízený prostor skutečně luxusní a je na hony vzdálen od pocitu přeplněnosti na mnoha letištích. [3]

Unikátní stavba se stala místem, kam hlavně o víkendu přijíždějí návštěvníci podívat se na zajímavou architekturu.

Budova opery v Sydney, kterou projektuje Utzon od roku 1953, je proslulá na celém světě svou senzační střechou. Jeho návrh je ohromující. Z kamenného podstavce, v němž jsou vedle sebe dva sály, se rozkládají velké skořepinové kompozice zastřešení. Komise prohlašuje, že ve vítězném projektu vytušila schopnost stát se jedním z nejreprezentativnějších architektonických děl světa. Stavba přináší mnoho problémů, které vyžadují neustálá studia a výzkumy. V sydneyjském zálivu, v Bennellog Pointu, se výrazně rýsuje dvanáct skořepin Opery, které jsou až 60 metrů vysoké a podobají se nejen plachtám, ale také vysokým vlnám, které se vzpínají směrem k oceánu. [6]

Inspirací architektovi díla se údajně staly motivy ze světa přírody. Návrh byl již během architektonické soutěže označován za geniální. I když byl autor po volebních změnách ze stavby předčasně odvolán, na což doplatila podoba interiéru, byla opera v Sydney v loňském roce zapsána na seznam Světového kulturního dědictví UNESCO.

Obr.6

Divadlo opery, Sydney, Jorn Utzon [16]

Budovu opery z oceli a betonu doplňuje zhruba 6 225 m² skla. [5]

„Když se ponoříte do ducha tohoto interiéru, objevíte tu nejlepší atmosféru, v níž by se měly předvádět ušlechtilé obrazy...“ To napsal Frank Lloyd Wright o této slavné galerii na 5. Avenue. Považoval-li skutečně za skvělý nápad stát v šikmé pozici na spirálovité rampě, aby se člověk mohl podívat na nějaký obraz, to se nikdy nedovíme! Jen málo expozic se může měřit s Wrightovým uměním a do Guggenheimovy galerie zřejmě chodí více lidí kvůli tomu, aby viděli samotnou budovu než vystavovaná umělecká díla.

Budova muzea je v zásadě kruhovitá rampa, která se šplhá směrem vzhůru kolem jakési betonové studně, připomínající vnitřek mušle. Je zakrytá skleněnou kupolí s plochými žebry. Člověk se téměř nemůže nabažit zážitku v podobě vstupu do tohoto provokujícího hravého prostoru. Wright, který strávil práci na projektu 16 let, chtěl, aby návštěvníci vyjžděli výtahem na vrchol a scházeli po rampě dolů. Jak prohlásil, jeho cílem bylo „učinit z obrazů a budovy nepřerušovanou krásnou symfonií, jaká ve světě umění neexistovala nikdy předtím“. Ani poté. [3]

Obr. 7

Muzeum, New York, Frank Lloyd Wright [17]

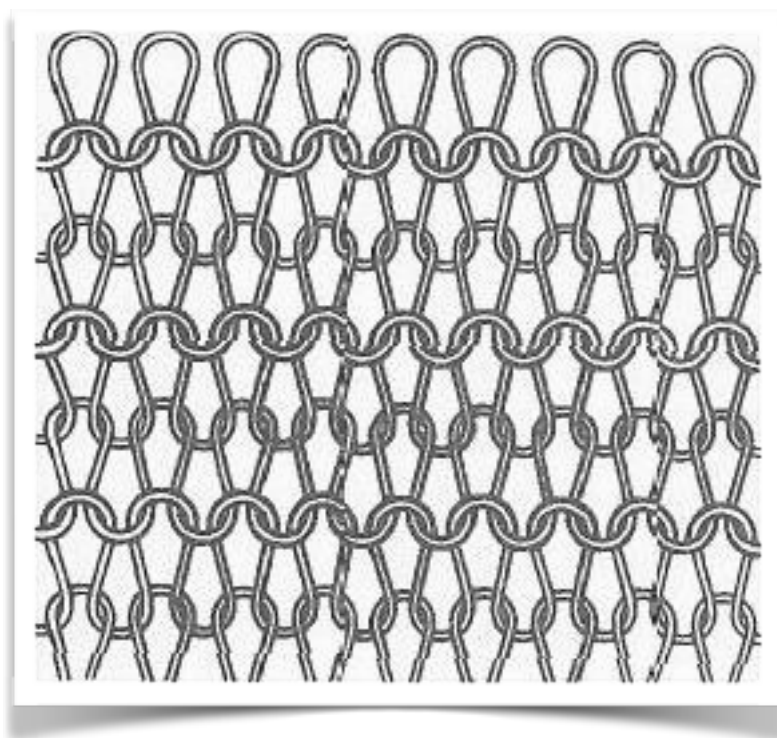
Cílem moderních architektů je projektování senzačních budov, aby přilákali návštěvníky. Jestliže technologické experimentování umožňuje realizaci děl, které si bylo možné před pár desítkami let pouze představovat, pak architektura zkoumá nová řešení v reakci na nutnost uvědomělého využívání zdrojů tak, aby se vyřešila postupná proměna ekologických podmínek na naší planetě. Navrhování technologií a staveb, které by se vyvarovaly energetického plýtvání a využívaly by nové zdroje energie, například tepelné izolování budov nebo sluneční energii, by mohly být jen některými z nejdůležitějších výbojů třetího tisíciletí. [4]

2. PLETENÍ

Následující text se věnuje pleteninám. V této kapitole jsou informace o obourubní pletenině a její druhy. Pletenina je plošná textilie tvořená z nití vzájemným proplétáním vazebních prvků – oček, uspořádaných do sloupků a řádků. Pleteniny se mohou rozdělovat podle různých kritérií a podle toho se i nazývají. Pleteniny a jejich názvy se dělí podle vlákenné suroviny, typu přízí, podle tvaru výrobku, podle typu vazby, podle vzoru nebo podle účelu použití. [4]

2.1 Obourubní pletenina

Obourubní pletenina je výrobek v základní zátažné vazbě, ve kterém jsou ve volném stavu na lícni i rubní straně převážně viditelná rubní očka. Lícni očka jsou zřetelná jen v napnuté pletenině. Obourubní pletenina je roztažná podélně i příčně, měkká a objemná.

Obr. 8

Obourubní pletenina [18]

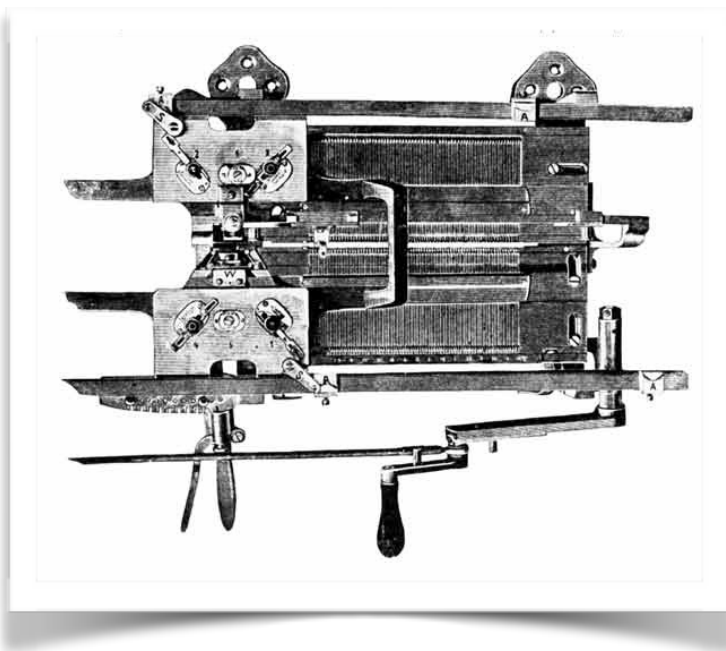
2.2 Druhy obourubních pletacích strojů

Pletařských strojů existuje mnoho typů, od mechanických až po moderní elektronicky řízené automaty. Stroje mají mnohdy velmi složité mechanismy pro specifickou techniku provázání nití pro vznik pleteniny. Niti jsou vzájemně spojeny pomocí zátažných či osnovních vazeb, pomocí vazných prvků – kliček, smyček, oček. Při výrobě zátažných pletenin lze řádek tvořit z jedné nitě, u osnovních je řádek tvořen soustavou nití (osnovou).

Ploché obourubní stroje mají jehelní lůžka uspořádána v jedné rovině tak, že dvojité (oboustranné) jazýčkové jehly tvoří střídavě očka v předním a zadním lůžku. První provozuschopný obourubní plochý stroj sestrojil v roce 1900 Němec Stoll.

Elektronické oboulící stroje s převšovými jehlami v interlokovém postavení mohou plést také většinu obourubních vzorů, takže se speciální obourubní stroje už nevyrábějí.

Okrouhlý obourubní stroj pracuje s dvojitými jazýčkovými jehlami uloženými ve dvou válcových lůžkách nad sebou nebo v kombinaci válce a talíře. Jehelní lůžka se otáčejí synchronně, jehly s nití se přesunují z jednoho lůžka do druhého s pomocí nárazníků řízených pevně stojícími zámky.

Obr. 9

První obourubní plochý stroj [19]

První dvouválcový stroj si dali patentovat v roce 1900 Angličani Stretton a Johnson. V roce 1912 přišla pak varianta s otočným válcem, na které se nechaly vzorovat žakáry, obourubní vazby, výšivky a froté.

Obr. 10

pletací stroj SHIMA SEIKI [19]

V roce 1920 začala anglická firma Spiers vyrábět model „Autoswift“, dvouválcový okrouhlý stroj s několika systémy, na kterém se daly vyrábět dvojitě obourubní pleteniny.

Osnovní pletací stroje s obložením speciálními zahnutými jehlami se dají použít k výrobě obourubních pletenin. Výrobky tohoto druhu jsou téměř neznámé. [8]

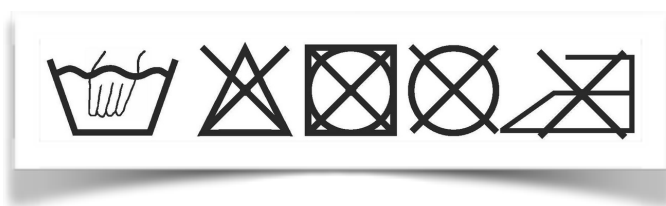
2.3 Vlastnosti pletenin a pleteného zboží

Užitné a zpracovatelské vlastnosti jsou u pletenin ovlivněny tvarem oček, vazbou

pleteniny, druhem použitých nití a suroviny, z nichž jsou vyrobeny. Výrobci pleteniny by měli myslet na vlastnosti odpovídající účelu jejich použití a tyto faktory vhodně kombinovat. Pleteniny mají oproti tkaninám při uvážení výše uvedených faktorů řadu žádaných vlastností, např. tažnost (schopnost přizpůsobit se tvarům) a zároveň pružnost (schopnost vrátit se po vytažení do původního stavu), splývavost, sníženou mačkavost, tepelně izolační schopnosti, příjemný či měkký omak, prodyšnost a savost, která hodně závisí na použité surovině a vazbě pleteniny.

Nežádoucími vlastnostmi, především u zátažných pletenin, je paratelnost, zejména tzv. pouštění oček ve směru sloupku, známé z dámských jemných punčoch a punčochových kalhot. Náchylnost k zatrhávání oček, kterou však můžeme zvolením vhodné vazby (chytovými kličkami) potlačit. Nevýhodou pleteniny ve srovnání s odpovídající tkaninou může být vyšší plošná hmotnost. Dále je nepříjemnou zpracovatelskou vlastností u jednolící pleteniny stáčení okrajů či malá pevnost ve švu.

Výrobky z osnovní pleteniny jsou často vyráběny ze syntetických multifilů a mají odlišnou strukturu i odlišné vlastnosti, např. nižší tažnost, nižší pružnost apod. [9]

Obr. 11

Symboly údržby

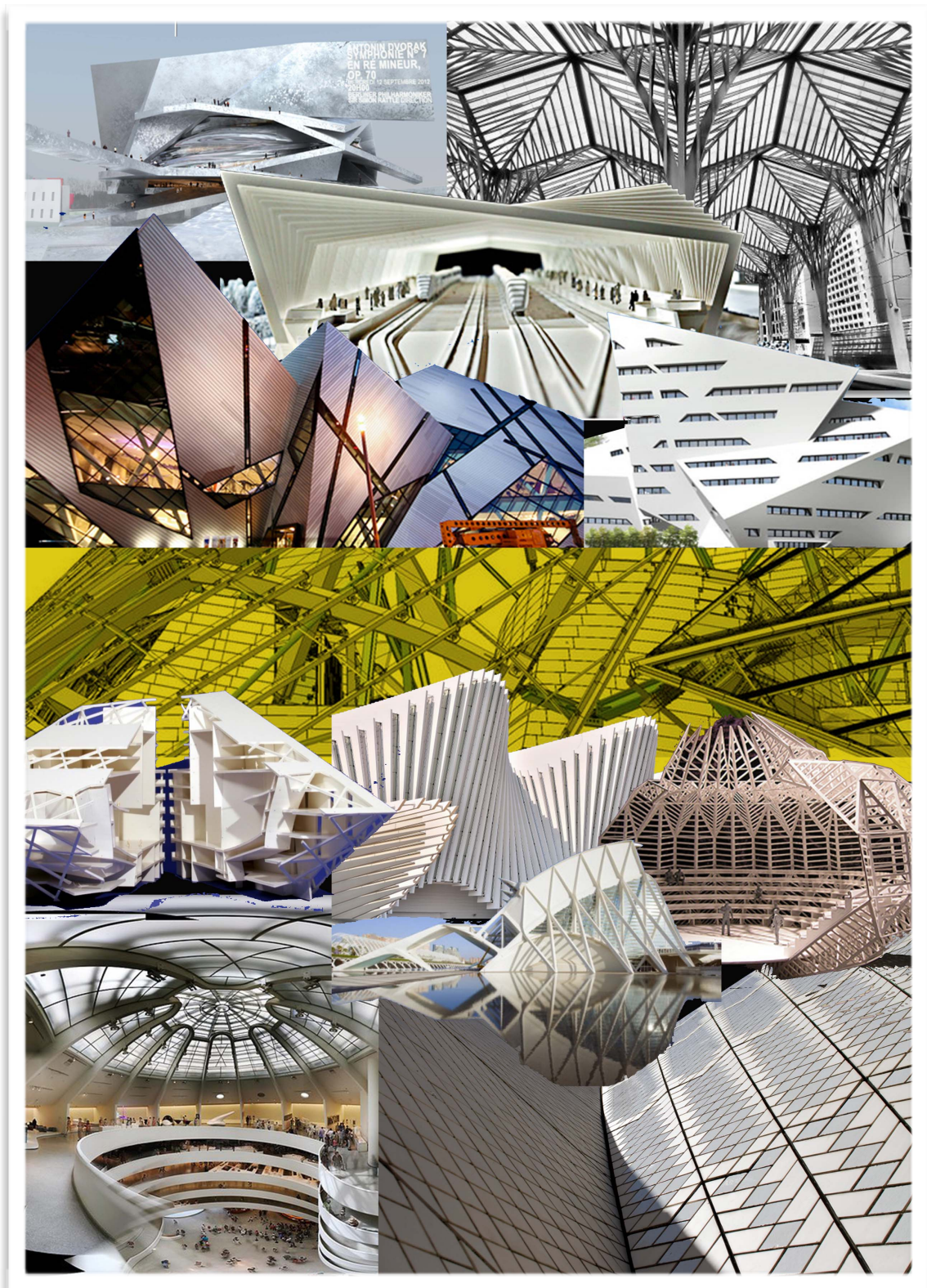
PROJEKTOVÁ ČÁST

3. Proces tvorby návrhu

3.1 Průzkum inspiračního materiálu

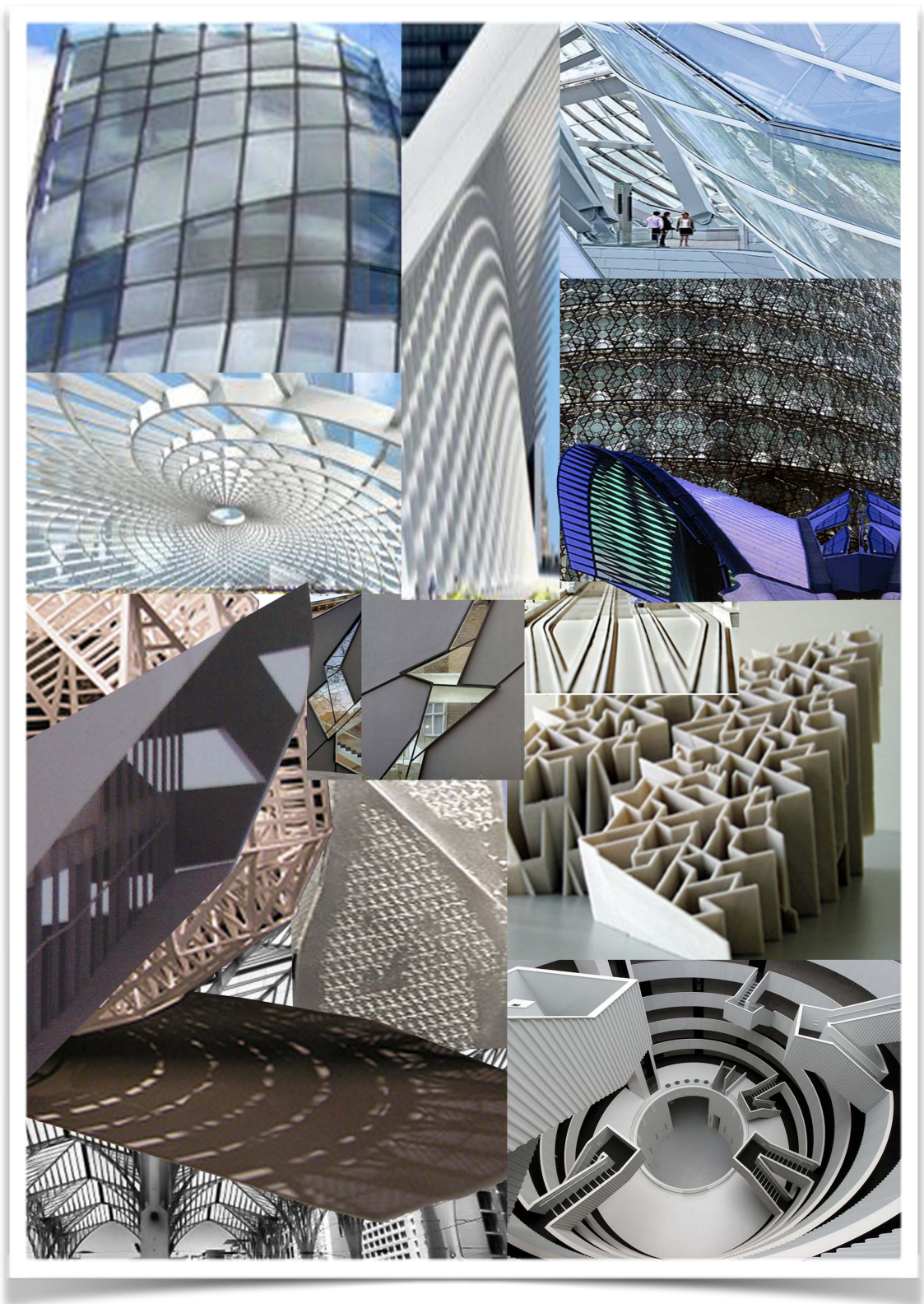
Každý úspěšný a oblíbený návrh stojí na pevném základě průzkumu. čerpala jsem inspirační materiál z textilií, povrchů a struktury pleteniny a konstrukčních detailů moderních budov. V této kapitole jsem hledala inspiraci ke své tvorbě, abych pak přispěla k vypracování jedinečné vize modelů. Barevnost, motiv, struktury a gramáže látek i siluety své kolekce jsem navrhovala tak, abych vytvořila soudržnou řadu kolekce.

Sbírání materiálu a jeho prezentace se stalo pro mně nenahraditelným zdrojem nových nápadů. Z toho všeho lze vytáhnout konkrétní detaily, nápady, tvary, barvy a povrchy. [10]

Obr. 12

Inspirativní materiál - moderní budovy

Obr. 13

Inspirativní materiál - konstrukce budov

Obr. 14

Inspirativní materiál - struktura pletenin

4. Vyběr motivů a siluety kolekce

U své kolekce jsem se nechala inspirovat tvarem a zdobností současné architektury. Vytvářením kolekce si mohu pohrávat s charakterem struktury - průsvitnost a hustota, mat a lesk, tuhost a splývavost. Dynamiku návrhu tvoří střídání motivů pleteniny a čistých ploch, proporce a struktura textilií. Jedním z hlavních cílů je dokonalé zpracování každého modelu.

Pro svou kolekci jsem si vybrala inovativní siluetu, která se skládá z kombinace různých struktur a gramáží textilií a pleteniny, jako pevná bavlna a ažurová obourubní pletenina, které upozorňují na proporce, tvary a velikost motivu. Ke každému oděvu mám individuální přístup, aby podpořil myšlenku a téma, potvrdil svůj image a návrhářskou identitu.

V barevnosti jsem neexperimentovala a zvolila **bílo-běžovou** barvu. Ale přednostně jde o siluetu a konstrukci oděvů, barvy v kolekci budou dotvářet kontrast tvarů. Rytmus motivů a čistých ploch se budou střídát – těžké a lehké, s různými strukturami povrchu. Silueta by měla být plastická a pevná.

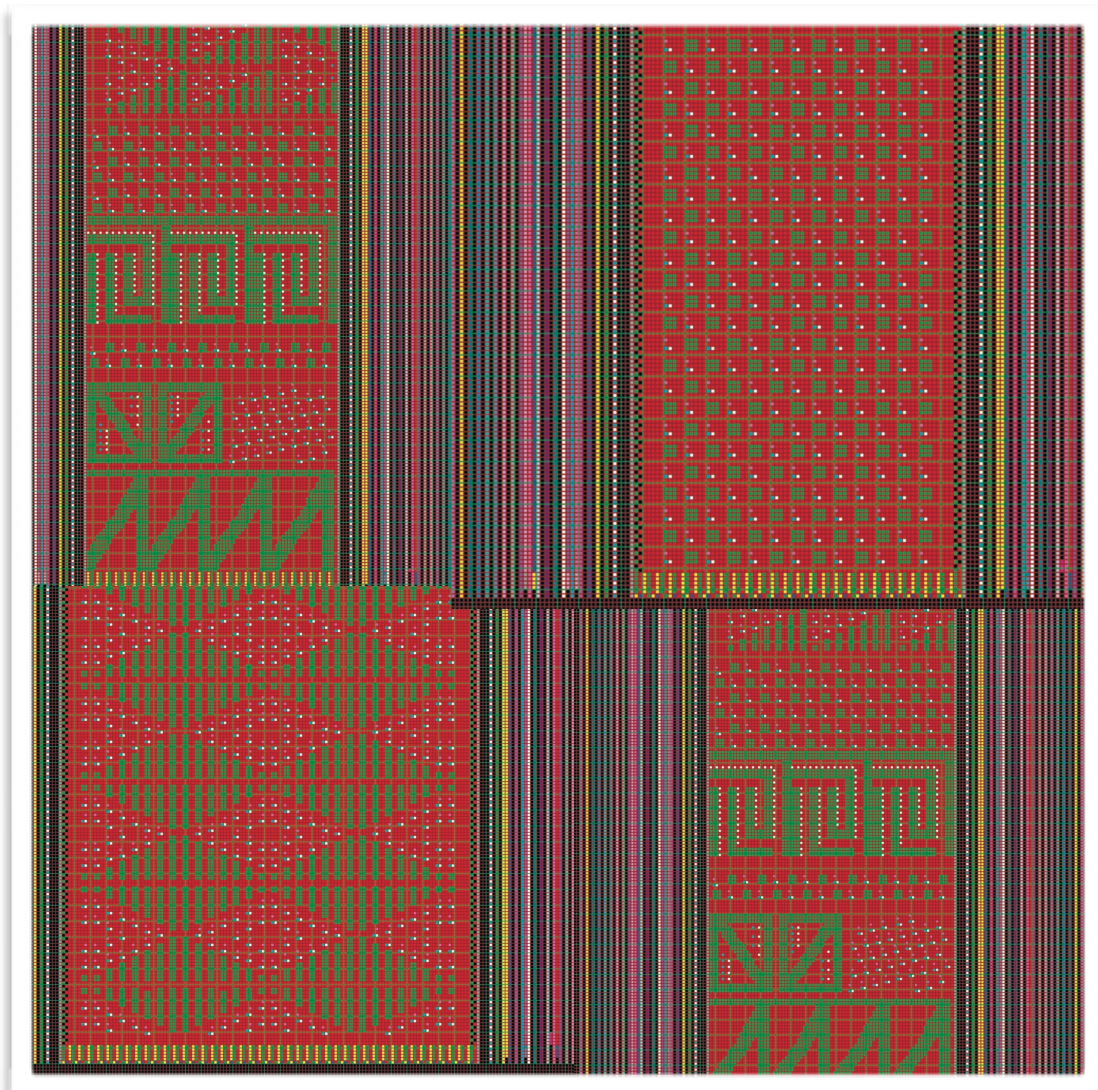
5. Vzorování pletenin

Na skoušku vzniklo několik zkušebních vzorků, podle kterých jsem si vybrala nejvíc připomínající strukturu moderních architekturních budov. Výsledkem je obourubní pletenina, ozdobena ažurou. Ze vzorků jsme si propočítali přibližnou velikost výsledné pleteniny, tedy počet jehel a řádků potřebných k pletení. Navíc jsme museli vzít v potaz, že hotová upletená obourubní pletenina se stahuje a materiál po relaxaci má odlišné rozměry.

Obr. 15

Skušební vzorky

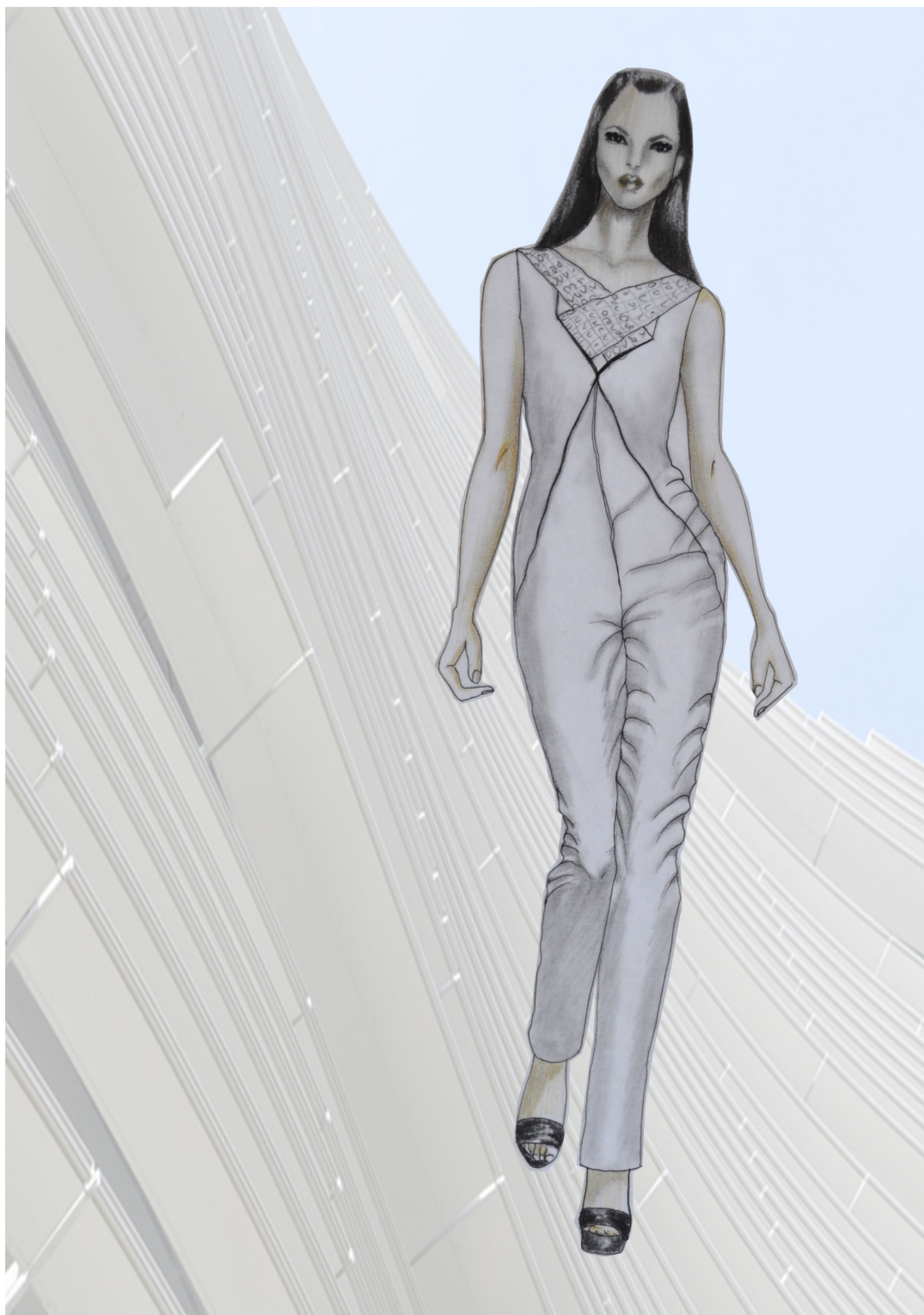

Obr. 16

Technické zobrazení v programu SDS-ONE Knit Paint

6. Technický nákres a popis oděvů

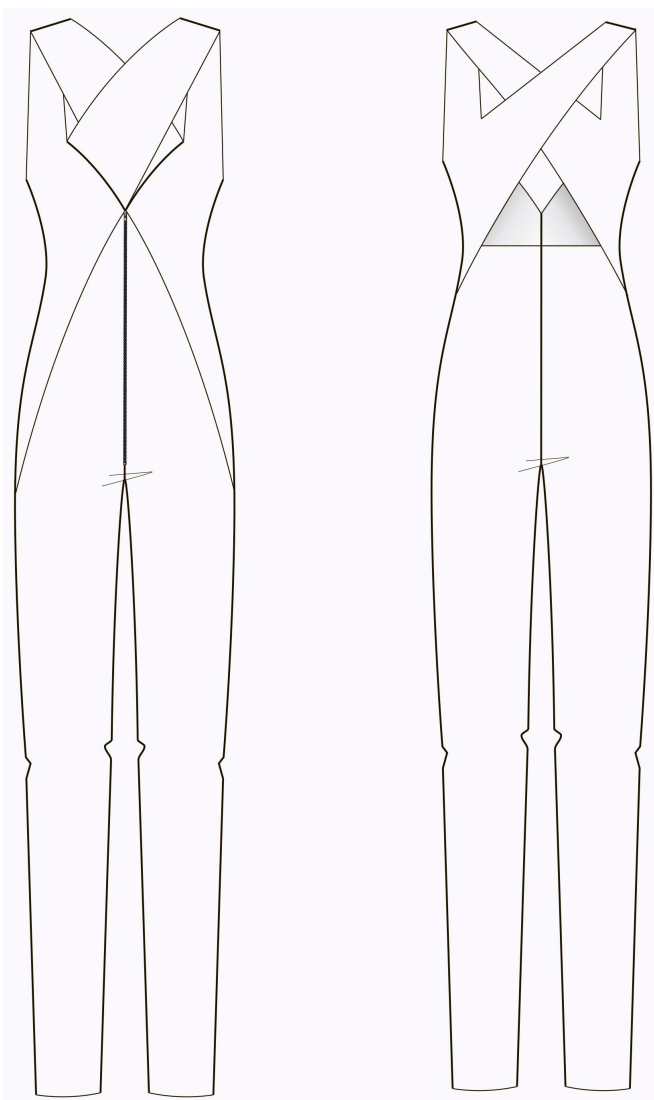
Model 1 - návrh

Obr. 17

Model 1

Dámský overal z bílé bavlněné tkaniny bez rukávů doplněná o vzorování pleteniny. Overal je polopřiléhavého střihu se sníženým sedem a zvýšeným pasem. Délka kalhot sahá těsně nad kotníky. Na přední díl je našita obourubní pletenina jako dekorace. Přední i zadní díl jsou začištěny podšívkou. Overal je na předním díle zapínaná pomocí metalického zipu. Okraje, průramky, výstřih jsou začištěny podsádkou. Vnitřní švy jsou začištěny na šicím stroji overlock.

Obr. 18

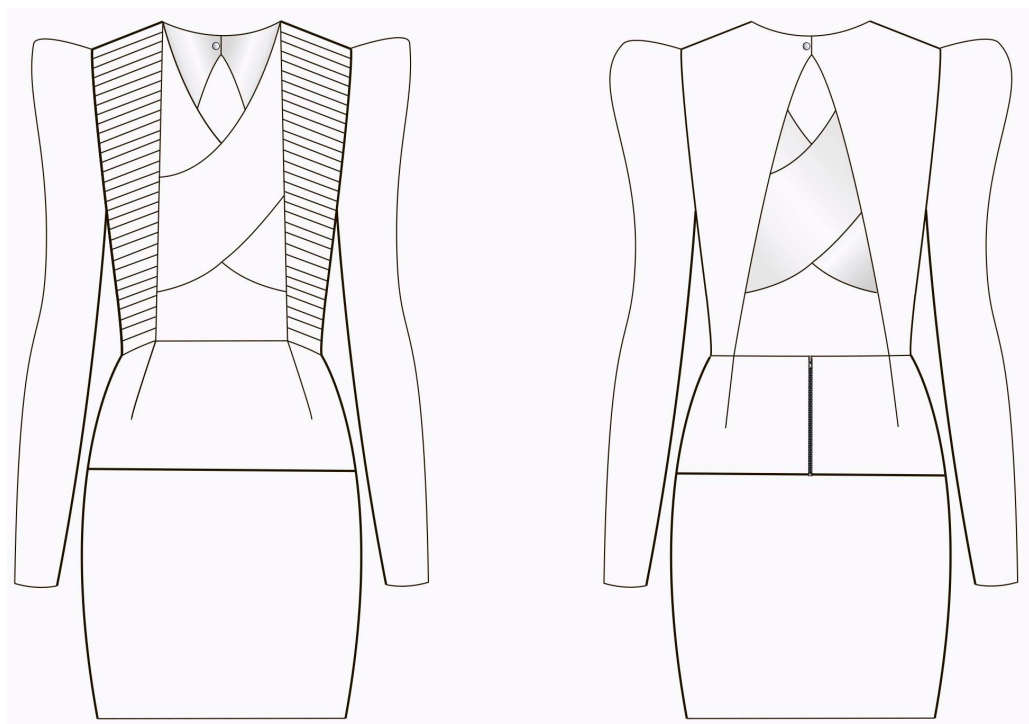
Model 2 - návrh

Obr. 19

Model 2

Šaty z bílé bavlněné tkaniny jsou přiléhavého střihu bez prsních záševků s dlouhými rukávy doplněná o vzorování žakárovou pleteninou. Délka dílu sahá do půli stehen. Na ramena je našita strukturovaná (plisovaná) dekorace. Na sukni přišita žakarová pletenina. Šaty je na zadním díle zapínané na patenty a metalický zip. Rukávy jsou hlavicové, tvarované v ramenu. Rukávy jsou vyhrnovací, zapínané na patenty. Dolní kraj rukávu je zpevněný vyztuženou manžetou, která je prošita. Okraje, průramky, výstřih jsou začištěny podsádkou. Vnitřní švy jsou začištěny na šicím stroji overlock.

Obr. 20

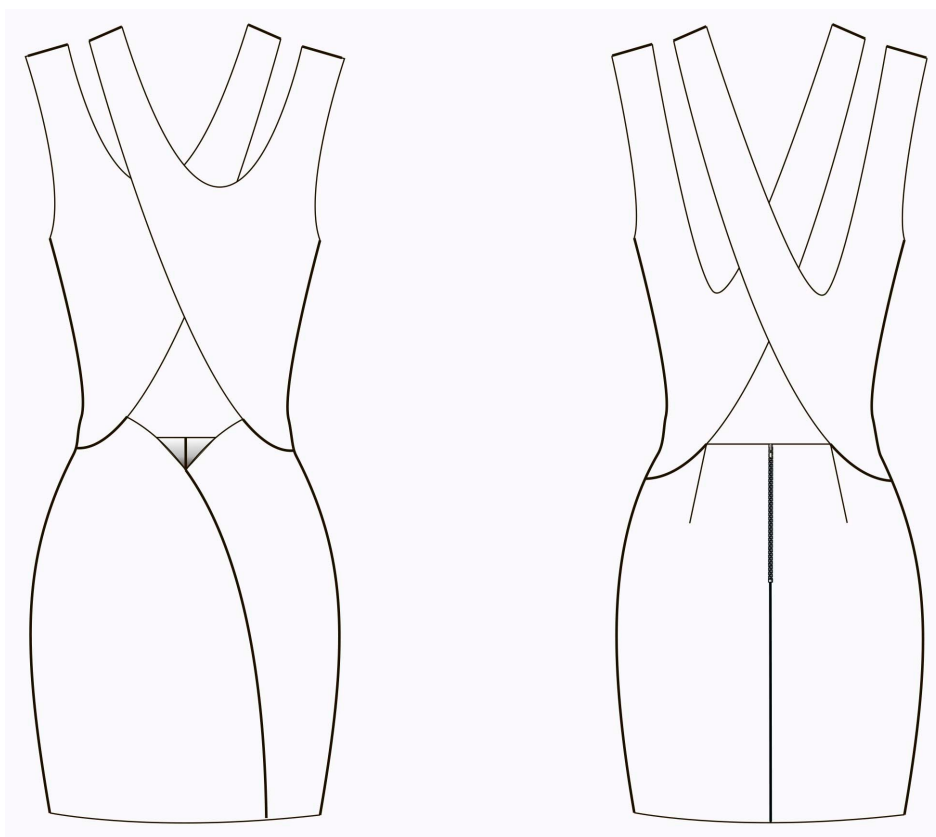
Model 3 - návrh

Obr. 21

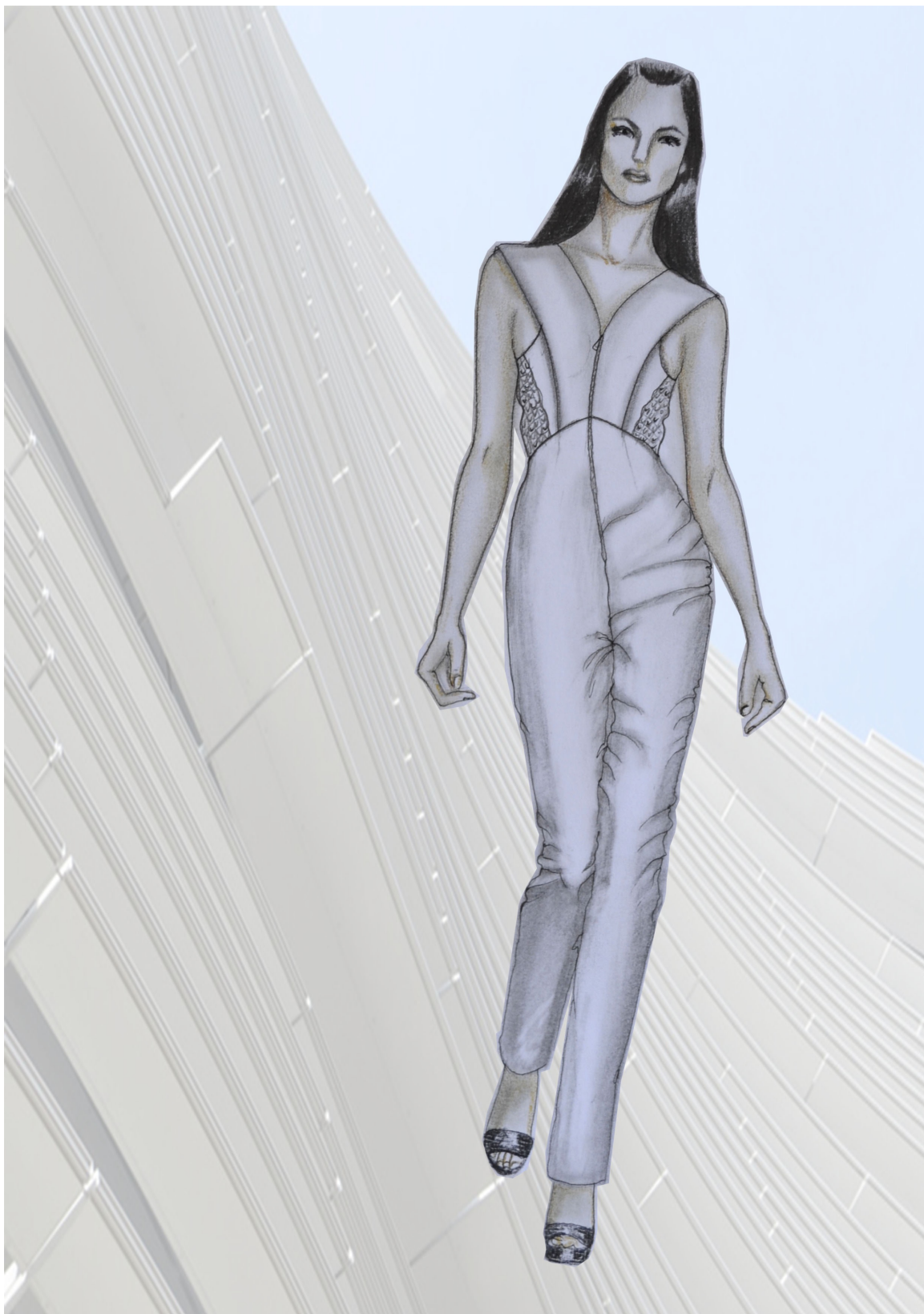
Model 3

Šaty z bílé bavlněné tkaniny jsou přiléhavého střihu s prsními záševky doplněná o vzorované pleteniny. Šaty se na zadním díle zapínají na metalický zip. Délka dílu sahá do půli stehů. Na přední díl je našita obourubní pletenina jako dekorace. Přední i zadní díl jsou začištěny podšívkou. Okraje, průramky, výstřih jsou začištěny podsádkou. Vnitřní švy jsou začištěny na šicím stroji overlock.

Obr. 22

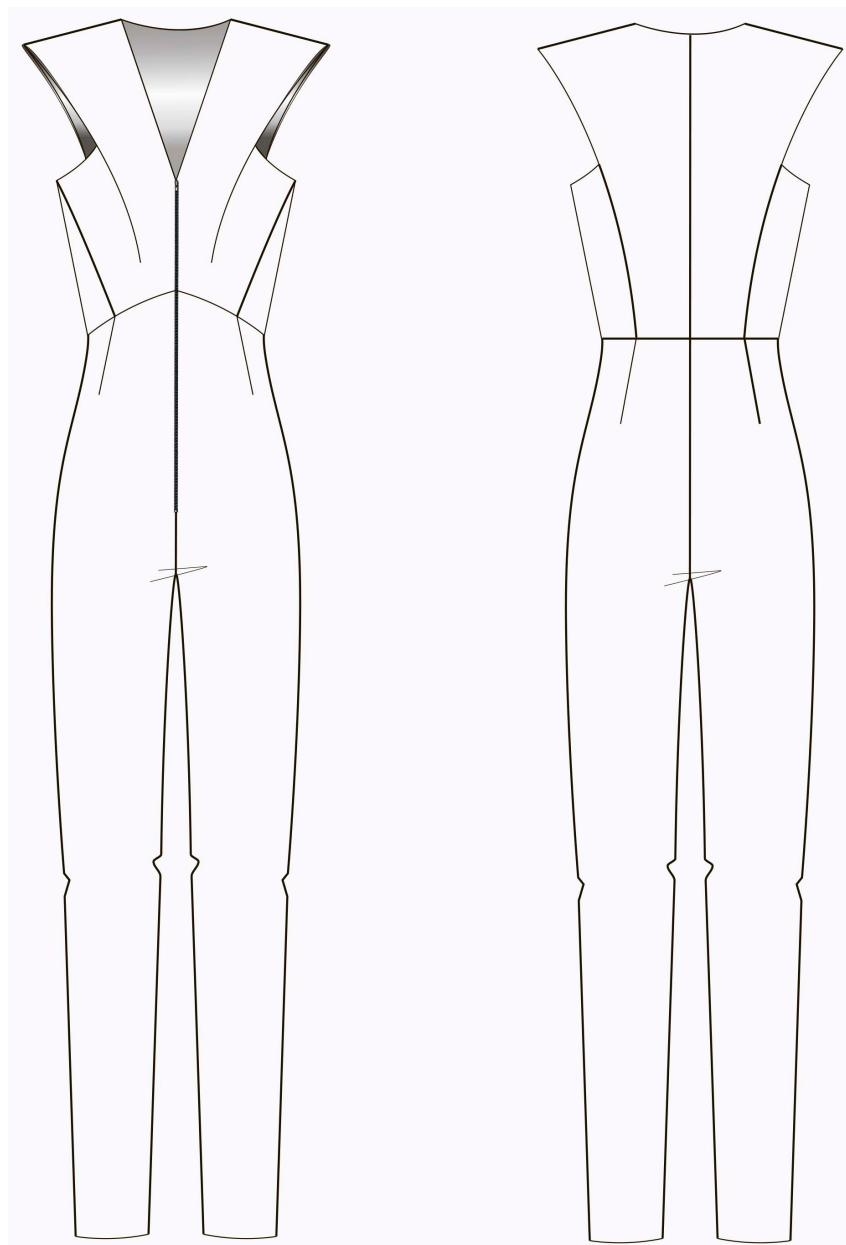
Model 4 - návrh

Obr. 23

Model 4

Dámský overal z bílé bavlněné tkaniny bez rukávů doplněná o vzorování pleteniny. Overal je přiléhavého střihu se zvýšeným pasem. Jako boční díl je obourubní pletenina. Overal je na předním díle zapíná pomocí metalického zipu. Okraje, průramky, výstřih jsou začištěny podsádkou. Délka kalhot sahá těsně nad kotníky. Okraje, průramky, výstřih jsou začištěny podsádkou. Vnitřní švy jsou začištěny na šicím stroji overlock.

Obr. 24

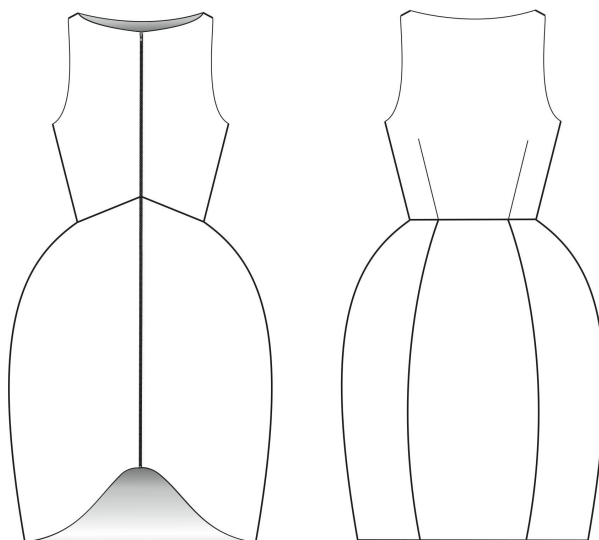
Model 5 - návrh

Obr. 25

Model 5

Šaty z bílé bavlněné tkaniny jsou přiléhavého střihu s oválně tvarovanou sukní doplněná o vzorování obourubní pleteniny. Výstřih na předním dílu je lodičkový. Šaty jsou na předním díle zapínané na metalický zip. Délka dílu sahá do půli stehen. Vesta předního dílu je obourubní pletenina. Přední díl je začištěn podšívkou. Okraje, průramky, výstřih jsou začištěny podsádkou. Vnitřní švy jsou začištěny na šicím stroji overlock.

Obr. 26

ZÁVĚR

V průběhu své bakalářské práce jsem byla naplněna jistotou a odhodláním hravě tvořit. To vše však patří k práci designéra. Hledám a poznávám nejen v rámci designu, ale také sama v sobě. Je to pro mne nepřetržité učení.

Bakalářská práce mne obohatila o mnoho nových informací a hlavně zkušeností, které jsem při své dosavadní tvorbě postrádala. Při psaní teoretické části jsem se mnoho naučila a pochopila základní principy mého tématu. Praktická část mi pak poskytla prostor pro uplatnění získaných poznatků. Naučila jsem se, jak oděv správně vytvořit podle zavedených pravidel, i jak tyto pravidla následně pokořit a určit si své vlastní zákony.

Bakalářská práce mi přinesla větší rozhled a hlavně experimentování. Stále mě napadají nové a nové věci, které si chci v rámci projektu a jejího následného budování v budoucnu vyzkoušet.

SEZNAM LITERATURY

- [1] PRINAOVÁ Francesca, DEMARTINOVÁ Elena, 1000 let architektury, Slovart, Praha 2006, ISBN 80-7209-838-1
- [2] GLANCEY Jonathan, Moderní architektura, Albatros plus, Praha 2004, ISBN 80-00-01304-5
- [3] GLANCEY Jonathan, Architektura, Velký ilustrovaný průvodce, Slovart, Praha 2007, ISBN 978-80-7209-960-3
- [4] FRAMPTON Kenneth, Moderní architektura, Kritické dějiny, Academia, London 2004, ISBN 80-200-1261-3
- [5] KULTERMANN, Udo, Současná světová architektura, Nakladatelství československých výtvarných umělců, Praha 1996, ISBN 123-34-3984-1
- [6] GOSSEL Petr, LEUTHAUSER Gabriele, Architektura 20 století, Taschen/Nakladatelství Slovart s.r.o. 2008, Praha 2008, ISBN 154-0-928-76178-8
- [7] ŠTOROVÁ Renata, Technologie pletářství, Technická univerzita v Liberci, Liberec 2003, ISBN 80-708-3671-7
- [8] ŠTOČKOVÁ H., Textilní zbožíznalství – pleteniny. 1. vydání, Technická univerzita v Liberci, Liberec 2006, ISBN 65-34-6723-3
- [9] VOTÁNEK V., Vazby pletenin, 4. vydání, Praha 1972, SNTL
- [10] FAERM Steven, Kurz modního návrhářství, Nakladatelství Slovart s.r.o. 2011, Praha 2011, ISBN 978-80-7391-472-1

INTERNETOVÉ ZDROJE:

- [11] Frank O. Gehry, Tančící dům. [online]. [cit. 2014-03-04]. Dostupné z: <https://www.google.ru/search?q=tančící+dům&newwindow=1&espv=2&biw>
- [12] Muzeum, Bilbao. [online]. [cit. 2014-12-07]. Dostupné z: <http://www.info/phpname=fryday=print-name=2345>
- [13] Muzeum, Berlin. [online]. [cit. 2014-10-14]. Dostupné z: <http://zahranicni.ihned.cz/c1-13935220-zidovske-muzeum>
- [14] Architektura. [online]. [cit. 2014-08-28]. Dostupné z: <http://bydleni.idnes.cz/uchvatne-nadrazi-vypada-jako-ptak-postavili-je-pro-linky-tgv-pry-/architektura>
- [15] Wikipedie. Calatrava. [online]. [cit. 2014-07-24]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org=1366&bih=667&tbn=isch&tbo>
- [16] Divadlo opery. [online]. [cit. 2013-09-17]. Dostupné z: <http://architektura.ic.cz>
- [17] Wright, Museum New York. [online]. [cit. 2014-06-14]. Dostupné z: <http://www.curiousfrau.com/research/76-deciphering-juan-de-architecture-book-of-1589>
- [18] Pletenina [online]. [cit. 2015-03-23]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Obourubn%C3%AD_pletenina
- [19] Pletací stroj [online]. [cit. 2014-06-18]. Dostupné z: <https://www.google.cz/search?q=obourubni+pletenina&espv=2&biw=1280&bih=637&so>

Seznam obrázků:

Obr. 1. Tančící dům, Frank O. Gehry, Praha.....	11
Obr. 2. Guggenheimovo muzeum, Bilbao, F. Gehry.....	13
Obr. 3. Židovské muzeum, Berlin, D.Libeskind	14
Obr. 4. Židovské muzeum, Okna, Berlin, D.Libeskind.....	15
Obr. 5. Lionské nádraží, S. Calatrava.....	16
Obr. 6. Divadlo opery, Sydney, Jorn Utzon.....	18
Obr. 7. Muzeum, New York, Frank Lloyd Wright.....	19
Obr. 8. Obourubní pletenina.....	21
Obr. 9. První obourubní plochý stroj.....	22
Obr. 10. Pletací stroj SHIMA SEIKI - vlastní zdroje.....	23
Obr. 11. Symboly údržby.....	24
Obr. 12. Inspirativní materiál - moderní budovy - vlastní zdroje.....	26
Obr. 13. Inspirativní materiál - konstrukce budov - vlastní zdroje.....	27
Obr. 14. Inspirativní materiál - struktura pletenin - vlastní zdroje.....	28
Obr. 15. Skušební vzorky - vlastní zdroje.....	30
Obr. 16. Technické zobrazení v programu SDS-ONE Knit Paint - vlastní zdroje.....	31
Obr. 17. Nákrety vlastní kolekce.....	32
Obr. 18. Nákrety vlastní kolekce.....	33
Obr. 19. Nákrety vlastní kolekce.....	34
Obr. 20. Nákrety vlastní kolekce.....	35
Obr. 21. Nákrety vlastní kolekce.....	36
Obr. 22. Nákrety vlastní kolekce.....	37

Obr. 23. Nákresy vlastní kolekce.....	38
Obr. 24. Nákresy vlastní kolekce.....	39
Obr. 25. Nákresy vlastní kolekce.....	40
Obr. 26. Nákresy vlastní kolekce.....	41

PŘÍLOHY

Fotodokumentace

Focení probíhalo v budově G TUL

Fotograf: **Zulfiya Shaykhutdinova**

Modelka: Anna Orosz

